

ავტომატიზებული გადაწყვეტილებები საჯარო მმართველობაში და
კანონიერების პრინციპის გამოწვევები

ანა ჩერტკოშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
ფაკულტეტზე მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად*

საჯარო სამართალი და პოლიტიკა

ხელმძღვანელი: კახაბერ ურიადმოყფელი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2026

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორებისადმი აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან/და დასაცავად წარგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ანა ჩერტკოშვილი

19.06.2026

აბსტრაქტი

საჯარო მმართველობაში ავტომატიზებული გადაწყვეტილებების გამოყენება ციფრული ტრანსფორმაციის მიმართულებაა, რომელიც ცვლის ადმინისტრაციული საქმიანობის ფორმებსა და მეთოდებს. ხელოვნური ინტელექტისა და ალგორითმული სისტემების ინტეგრაციამ სახელმწიფო ინსტიტუტებს მისცა შესაძლებლობა, გაზარდონ ადმინისტრაციული პროცესების ეფექტიანობა, დააჩქარონ გადაწყვეტილებების მიღება და გააუმჯობესონ საჯარო სერვისების ხელმისაწვდომობა. თუმცა, ტექნოლოგიური პროგრესი წარმოშობს სამართლებრივ, ეთიკურ და ინსტიტუციურ გამოწვევებს, რაც ააქტუალებს კანონიერების პრინციპის დაცვას.

ნაშრომი იკვლევს ავტომატიზებული გადაწყვეტილებების სამართლებრივ ბუნებას, მათი გამოყენების პრაქტიკასა და კანონიერების პრინციპთან დაკავშირებულ გამოწვევებს საჯარო მმართველობაში. განხილულია ავტომატიზებული გადაწყვეტილებების ცნება, გამოყენების სფეროები და გავლენა ადმინისტრაციულ საქმიანობაზე, აგრეთვე კანონიერების პრინციპის ელემენტები: გამჭვირვალობა, პროპორციულობა, თანასწორობა, პასუხისმგებლობა და ეფექტიანი სამართლებრივი დაცვის უფლება.

კვლევის ფარგლებში შესწავლილია ალგორითმული გაუმჭვირვალობა, დისკრიმინაციისა და მიკერძოების რისკი, პერსონალური მონაცემების დაცვა და ადამიანის ჩართულობის აუცილებლობა ავტომატიზებული გადაწყვეტილებების მიღებისას. ამასთანავე, გაანალიზებულია ევროპული სამართლებრივი პრაქტიკა — GDPR-ისა და AI Act-ის რეგულაციები, აგრეთვე საქართველოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი ჩარჩოს თავისებურებები.

ანალიზი ცხადყოფს, რომ ავტომატიზებული გადაწყვეტილებების გამოყენებას გააჩნია პოტენციური საჯარო მმართველობის ეფექტიანობის ზრდისთვის, თუმცა მათი ინტეგრაცია შესაძლებელია მხოლოდ მკაფიო სამართლებრივი რეგულაციების, გამჭვირვალობის სტანდარტების, ანგარიშვალდებულებისა და ადამიანის უფლებების დაცვის მექანიზმების არსებობისას. შესაბამისად, ნაშრომში წარმოდგენილია

რეკომენდაციები, რომლებიც მიზნად ისახავს ალგორითმული სისტემების სამართლებრივ სრულყოფასა და მოქალაქეზე ორიენტირებული მმართველობის გაძლიერებას.

საკვანძო სიტყვები: ავტომატიზებული გადაწყვეტილებები, საჯარო მმართველობა, კანონიერების პრინციპი, ხელოვნური ინტელექტი, ადმინისტრაციული სამართალი, ადამიანის უფლებები, პერსონალური მონაცემების დაცვა.

Abstract

In public governance, automated decision-making represents a key direction of digital transformation, reshaping the forms and methods of administrative activities. The integration of artificial intelligence and algorithmic systems enables public institutions to improve administrative efficiency, accelerate decision-making, and enhance access to public services. However, this technological advancement raises legal, ethical, and institutional challenges, particularly regarding the principle of legality.

The thesis explores the legal nature of automated decision-making, its application, and challenges related to the principle of legality in public administration. The research discusses the concept of automated decision-making, its implementation, and its impact on administrative activities. Furthermore, it examines the elements of the principle of legality, including transparency, proportionality, equality, accountability, and the right to effective legal protection.

The study addresses algorithmic opacity, the risks of discrimination and bias, personal data protection, and the necessity of human involvement in decision-making. In addition, the thesis analyzes European legal frameworks, including the GDPR and the AI Act, as well as the peculiarities of the Georgian administrative-legal system.

The analysis demonstrates that automated decision-making possesses potential to improve public administration efficiency. Nevertheless, its integration requires clear legal regulations, transparency standards, accountability mechanisms, and guarantees for the protection of human rights. Therefore, the thesis proposes recommendations aimed at improving the legal framework of automated systems and strengthening citizen-oriented governance.

Keywords: Automated Decision-Making, Public Governance, Principle of Legality, Artificial Intelligence, Administrative Law, Human Rights, Personal Data Protection.